

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., felére 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy héra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczy ház
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel

Egyes szám 4 kr.

A függetlenségi párt.

Debreczen, febr. 8.

Az új országgyűlést ő felsége a jövő héten megnyitja. Ez alkalommal mint korelnöknek Csanádi Sándor függetlenségi és 48-as párti képviselőnek kellene a t. ház tagjait a trón elé fölvezetnie. De Csanádi Sándor bácsi, a vén kurucz, sokkal hibébb elveihez, semhogy fölmenjen ő Budavárába.

Ez azonban nem jelentékeny kérdés. Rákerül a sor más korelnökre, és ha esetleg az is függetlenségi, hát találnak végre harmadikat, a ki fölvezeti a honatyákat a királyi palotába.

Sokkal fontosabb ebben a dologban az elvi merevség, mely alkotmányos formák közt ugyszólván sérelme az alkotmánynak.

A függetlenségi párt az új választások harcából diadallal hozta ki lobogóját. Szápáry Gyula miniszterelnök azt hirdette erről a pártról, hogy ki fogja irtani, vagy ha ez nem lehetséges, legalább is kegyetlenül meg fogja tizedelni és mindent elkövet, hogy a párt obstrukciós vezérei többé ne kerülhessenek vissza a parlamentbe.

E helyett azonban az történt, hogy a kormánypártnak kibukott a házból sok jónevű, előkelő tagja, — a függetlenségi párt ellenben számban és dícsőségben meggyarapodva tér vissza a törvényhozás funkcióinak fórumára.

Ebből aztán az következnek, hogy

már most a függetlenségi párt, melynek tagjai, az Ugron-párttal együtt, immár száznál többen vannak, — arról fog gondolkodni, hogy a közjogi alap törvényes és alkotmányos ostromlása mellett a parlament mai formái közé lehetőleg beleilleszkedjék és az alkotó munkából vegye ki a maga részét.

A merev tartózkodás nem lehet a politikában az elhűség jól eltalált formája. És az a valóban lelkes és önzetlen agitálás, melyet a függetlenségi párt a parlamenti vitákon sok nagy nemzeti érdek védelmében kifejt, — ugyszólván kötelezi a pártot arra, hogy tevékenységének tereit bővítse és iparkodjék minél több bástyát elfoglalni az aktív politika feladatai közül.

Ezzel a hivatással természetesen a passzivitás egy pillanatig sem fér össze; és a függetlenségi pártnak, melyre most a nemzet bizalma oly bőven árasztotta a dícsőség sugarait, — az a kötelessége, hogy szerepe a parlamentben a hazára, a nemzetre nézve minél üdvösebb legyen.

Nem ismerjük határozottan a függetlenségi párt hivatalos munkaprogramját, nem tudhatjuk kétségtelenül, vajjon nem fog-e réseket keresni, melyeken minél közelebb férkőzhessék az állam kormányzására szükséges formák és eszközök megszerzéséhez. Hiszszük, hogy erre a párt válságok idején gondolni fog és a passzív szerepet eldobva befogja bizonyítani kormányképességét.

Ma azonban minderről pozitív adataink még nincsenek. E helyett az a hír, hogy a megerősödött függetlenségi párt újult erővel ragadja kezébe az obstrukció fegyvereit és Szápáry Gyula gróf és a kabinet kormányzását lehetetlenné teszi az által, hogy nem engedi a kormányt budgethez jutni.

Tudjuk, hogy a kormány ma indemnítyvel kormányoz. Az öt hónapra szóló ideiglenes költségvetés érvényessége azonban május elsején lejár. Már most, ha a kormány nem lesz képes május elsejéig a rendes költségvetést megszavaztatni, hanem a függetlenségi párt obstrukciója rákényszeríti, hogy másodsor is indemnítyt kérjen, — bizonyos, hogy akkor a Szápáry-kormány megbukik, mert indemnítyvel Magyarországot kormányozni nem lehet.

De mi egész határozottan kimondjuk, hogy ily eszközökkel a kormányt megbuktatni nem szabad. Mert sokkal nagyobb a függetlenségi párt obstrukciós tervében a veszedelem, mint a szerencse és haszon abban, hogy Szápáry beadja lemondását.

A függetlenségi párt, midőn az új parlamentben helyét elfoglalja, gondolja meg bölcsen, hogy hová vezetne az a politika, mely föladatait a kabinet személyes válságainak minél gyakoribb előidézésében látná és egyszersmind kimerítené.

(r.)

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A tünemény.

— Gui de Maupassant. —

A Grenelle-utcai estélyek egyikén a mulatság már vége felé közelgett; mindenki egy-egy érdekes történet elbeszélésével állott elő, a melynek hitelességeért kezeskedett.

Egyszerre csak az agg de la Tour márkí emelkedik föl ültéből s a kandallóhoz támaszkodva, kissé remegő hangján kezdé:

— Majd elmondok én is önöknek egy különös történetet, a mely annyira csodálatos, hogy annak benyomása egész életemen át nyomasztólag hatott reám. Ime, már negyvenhat éve, hogy eme kalandon keresztül mentem és még nem mulik el hónap, hogy azt álomban újra és újra át ne élném. Ama naptól fogva uraim a félelem egy kitörülhetlen érzete maradt meg bennem. Igen, tíz perczen át a legiszonyubb félelmet állottam ki, olyannyira, hogy amaz óra óta lelkemben a folytonos borzadás egy neme maradt vissza. Ó ezelőtt a világ minden kincseért se vallottam volna be ezt be, de most már elmondhatok mindent. Ha az ember vállát hetvenkét év terhe nyomja, akkor bizony megbocsájt-ható, ha képzelt veszélyekkel szemben nem eléggé őrzi magát bátorinak. Igazi, tényleges veszélyektől hölgyeim, sohase rettentem vissza.

Eme történetet úgy összezavarta észmenetem, oly mély, titokszerű és borzasztó nyomot hagyott hátra elmémbe, hogy azt soha senkinek el sem

beszéltem. Éltemet tettem lelkem legmélyére, oda ahova kínos, fájó titkainkat s be nem vallott gyengéinket elrejteti szoktuk. Ugy fogom önöknek emez esetet elbeszélni, a mint történt, a nélkül, hogy ahöz magyarázatot keresnék, habár bizonyos vagyok benne, hogy azt meglehetne találni; föltéve, hogy amaz élményem nem az örület egy órájának képzete. De nem voltam boldog s hogy nem, ezt önöknek mindjárt be is fogom bizonyítani.

Vélekedjenek önök a dolog felől, a mint tetszik. Én száraz tények elmondására szorítkozom csupán.

1845. év július havában lehetett, hogy Rouenben voltam ezredemnél.

Amint egy napon a rakparton sétálok, egy emberrel találkozom, ki igen ismerősnek tetszett, anélkül, hogy eszembe jutott volna kiléte. Ön-kénytelenül megállottam egy pillanatra. Az idegen ezt észrevevén, rámtérint, nyakamba esik és össze-vissza ölel.

Egy igen kedvelt ifjúkori barátom vol, kit öt év óta nem láttam s ki azóta tíz annnyival látszott öregedettnek. Haja teljesen megöszült; görnyedten járt, — mintha végleg ki lenne merülve.

Észrevette meglepetésem s elmondta történetét.

Órülten szeretett bele egy leányba s a szerelem mámorában nőül vette azt. Egy évi meny-nyei boldogság és soha ki nem elégitett szenvedély után a fiatal asszony szívbajnak esett áldozatul, kétségkívül magától a szerelemtől megöletve.

Barátom a temetés napján elhagyta kasté-

lyát és roueni palotájába költözött. Egyedül élt itt kétségbeesésével, maró fájdalomtól gyötörtetve, oly nyomorultan, hogy egyetlen gondolata volt csak: az öngyilkosság.

— Minthogy veled itt véletlenségből találkozik — szólt — nagy szíveségre kérnék. Arról van szó, hogy nekem szobám, szobánk íróasztalából néhány iratesomót hozz el, — a melyekre igen nagy szükségem lenne. Alkalmazottra ne bízhatom ezt, miután a dologban föltétlen titoktartásra van szükségem. A mi engem illet, én a világ minden kincseért se térnék többé vissza ama házba.

Majd átadom neked a szoba és az íróasztal kulcsát, a mit elköltözésemkor magam zártam be. Azonkívül néhány sort irok a kertész számára, hogy a kastélyt kinyissa.

Jöjj holnap hozzám reggelire, akkor bővebben beszélhetünk a dolog felől.

Megígértem, hogy eme csekély szolgálatot neki megteszem. Az egész csak egy kis séta volt nekem, miután birtoka Rouentől csak egy öt méterföldnyire feküdt. Lóháton egy óra alatt lehetett az utat megtenni.

Másnap tíz órakor nála voltam. Kettecskén megreggeliztünk, de nem szólt hozzám husz szót sem: Kért, hogy bocsássak meg neki, — mert a gondolat, hogy ama szobába lépek, a melyben az ő boldogsága eltemetve van, őt rendkívül föl-izgatja. Tényleg igen megindultnak s szórakozott-nak látszott, — mintha lelkében titkos harc dultna.

Végre egész pontosan megmagyarázta tendóimét. Igen egyszerű volt az egész. Két csomó levelet és egy iratesomót kelle az első fiók

— **Péchy Tamás.** A szabadelvűpárt keblében elmondott ujví üdvözlők előre bejelentették, hogy a most összeülő képviselőház nem azon elnök vezetése alatt fogja tanácskozásait folytatni, a ki azokat már több mint egy évtized óta vezette. Sok történt ebben az évtizedben, a mi erősen próbára tette, a különben nyugalmas elnöki állás viselőjének erejét. A véd-erővitában és a közigazgatási javaslat feletti vitában az izgalom oly magas fokra nyilatkozott a parlamentben, mint alig valaha. És ezek a viták szenvedélyességük mellett még bizonyos raffineria által is kitűntek. Az ellenzék nem érték be a támadásokkal és a szenvedély kitérőseivel, hanem sportszerűleg üzték a kisebb fajta személyes sértegetéseket, a melyek sem nem erejük, sem nem igazságuk, hanem gyakori ismétlésük által hatnak. Ezekben a vitákban vezette Péchy Tamás a parlament tanácskozásait, nem mindig minden párt meglegedésére, egészben véve mégis úgy, hogy joga van neki elnöki működésének ezen korszakára is büszkeséggel visszatekinteni. Péchy Tamás nem rendelkezett erélylyel, de volt neki ennél értékesebb tulajdonsága, a kötelességérzet és bár a parlament nem mindig tudta oly jelenetektől megóvni, a melyek annak méltóságát sértették, de meg tudott óvni egy nagy, alkotmányos elvet, t. i. azt hogy még látszata és elkerültetett annak, hogy az elnök a házszabályokat a kisebbség rovására magyarázza.

A kötelességérzet mellett az igazi jóakarát volt Péchy Tamás legrokonzenvesebb tulajdonsága. Ezzel érte el ő gyakran azt, hogy a szenvedély elemi kitérőseinek gátot vetett egy-egy mindenfelé békítő, sokszor humoros megjegyzés segítségével. Persze a jóakarát nem mindig elég ezt az eredményt elérni. A szenvedély valódi, őszinte kitérőseit Péchy Tamásnak gyakran sikerült lecsillapítani, de a kiszámított és céltudatos szenvedélyeskedésen az ő jóakarátának és elnöki működésének meg kellett törnie.

Az, a kit a képviselőház Péchy Tamás ültet az elnöki székbe, nem könnyű helyzettel fog szembeállni, mert az ellenzék eddig csak hasznát látván kíméletlen támadási modorának azt bizonyára ezután is folytatni fogja. Az elnök

jobboldali részéből kivennem s a kulcsot átvettem tőle. Aztán hozzá tette még:

— Azt hiszem, fölösleges téged arra kérésem, hogy az iratokba be ne tekints. Eme szavaknál sértve éreztem magam és meglehetősen élénken tudtára is adtam ezt.

— Bocsáss meg, — nagyon szenvedek, — dadogta.

S elkezdett sirni.

Egy óra felé távoztam, hogy megbízatásomat teljesítem.

Pompás idő volt s én gyors ügetéssel száguldottam tova a réteken, a pacsirta énekében gyönyörködve s sarkantyumhoz ütődő kardom ütemszerű csörgését hallgatva.

Aztán az erdőbe értem s lovammal lépésben haladtam előre. A fák ágai arczomhoz simultak, a fogaimmal közbe-közbe egy-egy zöld levelet csippenttettem le, a mtt aztán mohón rágtam össze; el voltam telve pajkos életkedvtől, a mit az ember már néha szerencsemámora közepette — és teljes erejének tudatában lenni szokott.

Közel érve a kastélyhoz, a kertészhez címzett levelet kerestem elő zsebemből s meglepetve vettem észre, hogy le volt pecsételve. Ezen anyyira megütődtem, hogy már azon voltam, hogy megbízatásom teljesítése nélkül térjek vissza, de mégis meggondoltam azt, hogy ezáltal tán valami izetlen érzékenységet követek el. Különben is barátom, a mily szórakozott épen volt, lepecsételhette a levelet a nélkül, hogy tudta volna mit tesz. Nem került elő, a hatósághoz folyamodtam. Kutatták mindenütt, a nélkül, hogy csak legkevésbé is nyomára akadtak volna. Az elhagyott kastélyban szorgos kutatást eszközöltem. Semmi gyanus körülményt sem fődöztek fel abban. Legkisebb jejét sem annak, hogy ott nő elrejtőzve tartózkodnék.

Nem vezetvén eredményre a kutatások ab-bahagyták azokat.

Es negyvenhat év óta mit sem bírtam a dolog felől megtudni. Többet nem mondhatok önöknek.

megválasztásában tehát kétszeres figyelemben kell eljárni a szabadelvű pártnak. Péchy Tamásnál, úgy látszik, erélyesebb egyéniségre lesz szüksége a parlamentnek, de a szabadelvű párt-nak vigyázni kell, hogy e tekintetben sokat ne tegyen a jóból. Az elnöknek a ki Péchy Tamás után következik, nemcsak tisztá és tiszteletreméltó multtal kell bírnia, hanem olyannal is, a mely a parlament eddigi harcainak szenvedélyesebb támadásaitól és megtámadtatásaitól ment maradt. Az elnök személyének megválasztása ne képezzen kihívást az ellenzékkel szemben, sőt még annak magyarázható se legyen. A többség az ő akaratának érvényesítését vigye keresztül minden alkotmányos eszközzel, a mely rendelkezésre áll, és ha kell a házszabályok megváltoztatása által is, de az elnök személye nem arra való, hogy az ilyen küzdelmet elősegítse. Am helyezze az új elnök ambícióját abba, hogy a parlamenti tanácskozások udvariassági színvonalát egy fokkal magasabba emelje, mint az a mult országgyűlésen állott, de kövesse a volt elnök példáját abban, hogy a békesítést és csillapítást tekintse legelső feladatának.

Ennyit szükségesnek tartottuk egyelőre elmondani.

— **A hadsereg lapja a választásokról.** Mult számunk vezércikkében említettük már, hogy az „Armeblatt“ minő hangon ír a választás eredményéről. E cikk bővebb ismertetésére közöljük abból a következő tételt:

„Az ellenzéki csoportok, a mint a választások mutatják, a lakosságban talajt nyertek és az országgyűlésen megerősödvé fognak megjelenni. E körülmény, valamint az a tapasztalás, hogy a magyar ellenzék egyik töredékével sem lehet szövetségre lépni, megmutatják a kormánynak és pártjának azt a vezérfonalat, melyet jövőben követniök kell. A kormány alatt természetesen a közös hadügyminisztérium is bennértendő és ehhez intézi minden gondolkodó osztrák és jóérelmü magyar a választások kimenetele után azt a hangos és sürgető intelmet: Semmi engedmény a betyárizmusnak!“

— **A valuta rendezése.** Bécsből kapjuk a következő jelentést: Láng államtitkár és Popovics osztálytanácsos visszautazott Budapestre. A valuta szakbizottságok számára a kérdőpontok véglegesen meg vannak állapítva. Az éremtörténeti és statisztikai anyag, mely részben még le is fordítandó, oly terjedelmes, hogy február vége előtt nem hagyhatja el a sajtót és miután az enquete-tagoknak mégis időt kell engedni ezen fontos anyag tanulmányozására, alig lesz lehetséges a szakbizottságokat korábbi időre, mint márczius 15-ére egybehívni. — Moser bankkormányzó véglegesen kijelentette, hogy nyugdíjba akar vonulni; ennek következtében az új kormányzó kinevezése valószínűleg még február hónapban fog bekövetkezni.

— **Bolgárok és szerbök.** Még nem kaptunk hírt, mely a Szofia és Belgrád közt a szerb földön élő bolgár forradalmárok végett egyengetett egyetértést tudatná velünk. Hogy a szerb kormány Rizoffot a belgrádi várban internáltatta mindenesetre nem kicsinylendő engedmény, melyre Belgrádban — úgy látszik — rászánták magukat a közép-európai hatalmak nyomása alatt. Csak hogy ezzel még édes-keves lett elérve Bulgária részére. A Belgrádban internált Rizoff, ha csak akar, nehézség nélkül levelezhet szabad lábon levő czinkostársaival s így szabadon folytathatja a forradalmi propagandát a szerb katonai hatóságok kegyesen behunyt szeméi előtt.

Mi nem vagyunk képesek belátni, mi érdeke lenne Szerbiának abban, hogy ezen sötét lovagoknak tovább is vendégszerető menedékhelet nyujtsen, a kik azzal a saját hazájuk elleni összeesküvés szerzésére gyalázatosan visszaélnének.

Ha Belgrádban egyáltalán nem szándéksznak Rizoffot a bolgár bíróságoknak kiszolgáltatni, minek megtagadását különben tárgyilag alig lehet indokolni, akkor legalább utasítsák ki az országból.

Ez az ember egy veszedelmes békebotló, kinek Szerbiában való pusztá tartózkodása is

elég, hogy feszült viszonyba hozza ez országot Bulgáriával.

Ha tehát a szerb kormány nemzetközi jogi nézetei Rizoff kiszolgáltatását ellenzik, akkor a legegyszerűbb, hogy a határra szállítsák s kikeressék az országból.

Próbálja meg másutt a szerencsét, főleg mivel Szerbia snmmiesetre sem lehet hivatva, hogy menedéket adjon a Bulgária állami rendje elleni összeesküvőknek.

A magyar bérlő osztály.

A földmivelésügyi miniszter lépéseket tett az iránt, hogy a kormány rendelkezésére álló eszközök alkalmazásával gyarapítsa és erősítse a magyar mezőgazdasági bérlőosztályt. E célból azt hozta javaslatba, hogy az állami és közalapítványi birtokok ezentul ne latifundiális, vagy a nagybirtoknak megfelelő birtoktestekben, hanem a középbirtoknak megfelelő részletekben adassanak bérbé.

Hogy mit jelent egy erőteljes bérlőosztály valamely ország mezőgazdasági haladására nézve, igen erős körvonalokban tűnik ki, ha fölgondoljuk, hogy a bérlő visz a gazdaságba természet-szerűleg a legtöbb üzleti szellemet, általában jobban érti a gazdálkodás minden csinját-binját, mint a birtokosok tulnaggy része; hogy tönkret-jutas veszélye nélkül gazdaságát mindig a legmagasabb nívón kell tartania. Az erőteljes bérlő-osztály növeli a földjövédelmet, ezzel a föld értékét, produkciójában mindig legtöbb tekintettel van a világcipiaci konjunkturákra, s ezzel a hazai produkciónak kedvező chance-okat biztosít a kivitelnél: szóval nemzetgazdasági szempontból egyike a leghasznosabb társadalmi elemeknek.

A földbérlési viszonyok tekintetében mi nagyon hátul állunk, hátrább, mint az más viszonyaink között föltételezhető volna. Az egészen kis és az uradalmi bérletek dominálnak bérleti rendszerünkben. A kisbérletnél a bérlő inkább csak saját szükségletére termel, a nagybérletnél a bérlő meglehetősen távol van a gazdasági kezeléstől, gazdatisztjei gazdálkodnak. Az első alig szerepel termékeivel a világversenyben, az utóbbi természet-szerűleg kevesebb számmal van, nehogy az ország gazdaságában nagy számot tegyen. A törzset itt is a középbérlő-osztály kell hogy képezze, mely számban a legnagyobb lehet, aránylag legintenzívebben, legtöbbet produkál, s a bérletért többet is képes fizetni.

A magyar középbérlő-osztály kifejlődésének eddig két nagy, egymással összefüggésben álló akadályát tudjuk.

Egyik az, hogy meglehetősen szűk gazdasági intézeteink végzett ifjainak legkisebb része adja magát az önálló vállalkozás rögös, de legtöbbször gyümölcsöző pályájára. Nagyon kevés ifju megy nálunk gazdasági szakkpályára azért, hogy a nyert ismereteket mint önálló vállalkozó értékesítse, — hanem hivatalt vállal, másnak szenteli képességét és munkáját mint gazdatiszt s ugy szakképzettsége mint munkája nagyot veszít ez által productivitás tekintetében. A leg-hivatottabb elem így vonul el a legproductívabb gazdálkodási módtól.

Am megengedjük, hogy a bérlethez egy kis tőke is kell. Nos — látjuk, hogy a ki egynéhány évi szolgálat után annyi tőkét összegyűjt, hogy 4—500 holdat bérbé vehetne, nem igen hajlandó nálunk a gazdatiszt külsőleg is tekintélyesebb állást, a kisebb bérlő fáradtságos, de végeredményben sokkal gyümölcsözőbb helyzetével fölcserélni s marad továbbra is elég kényelmes hivatalában.

A mult éven az országos gazdasági egyesület és a gazdatiszt kongresszus kifejtették, hogy: „sok az eszkimó, kevés a foka.“ Gazdasági tanintézetet végzett ifjaink nem tudnak alkalmazást kapni. Persze hogy nem, mert mindenik alkalmazást keres, hogy élte fogytáig azon maradjon. Szükségesnek mondták, hogy az állam kreaáljon hivatalokat az okleveles gazdák számára, vonja be a bureaubá a szakképzett elem jelentékeny részét, vegye el a szakértelem javát az anyaföldtől, hogy a helyett papirost terméke-nyitsen, s a tisztelt okleveles gazdák számára nem valami fényes, de biztos és kényelmes existenciát biztosítson.

Akkor is kifejezést adtunk e felfogás szük-

keblü volt az igazi m szerben, h fejlesztésé gazda, a k datiszti lab beszerzése folytonos megfogja pozíciót.

Másr bérlői pá több tőke sehoggy ser Mig a bér olcsó s jó lesztésü k ziciója van sének más viszonyain

A mi azonáltl K mi és közá rendszer m teljesíteni mint a m azt hisszük kedvezőtlen maradni.

A civi mindig ifju születésénél hoz és: „k mosolylyal szeg a bec a kiváltság denkivel és kamatot ho kincse együ

Viszor között föffe baj és a be s alig magy éjszaki és d szövetségés s az édes s

A tulá belső becsü egyike ama filozofiában veztek, és a azon a jócs vérré vált dóan a józ kozik és cs

E mez fogalma az csület egész

Valóba galma a va egyén saját Az egyháza köles fogalr maga a bec alapján les nemcsak jo fogalmát m hasonlóképp nyek ezer ö galmat nem lam, a mel tekintetben józan erkő szerint hatá

Minde hogy a kis nem érintik nem hét ig koznék a f az, hogy e azon jelenté vallási bec a társadalm az egyén sz telmében b

A leg természetes értelmézése

keblü voltának, s most ujjal rámutatunk, hogy az igazi megoldás nem az előbb említett módszerben, hanem az önálló vállalkozási szellem fejlesztésében rejlik. Menjen bérlőnek az a fiatal gazda, a kinek pénze van, s ne ragadjon a gazdasági lakásban életfogytig az, a ki tőkéjének beszerzése végett szolgáltra van utalva. Ekkor folytonos lesz a személyforgalom s mindenki megfogja találni a viszonyainak legmegfelelőbb pozíciót.

Másrészt azonban legyünk igazságosak. A bérlői pálya megkezdéséhez nálunk aránylag több tőke kell, mint másutt, mert nincs nálunk sehogy sem szervezve a mezőgazdasági hitelügy. Míg a bérlő bankszerűleg gyors eljárás mellett, olesó s jövedelme befolyásának megfelelő törlesztési költséget nem kaphat, addig nehéz pozíciója van nagyon. Bérlő osztályunk kifejlődésének második főakadálya mezőgazdasági hitelviszonyaink rendezetlensége.

A miniszter által megpendített eszme mindazonáltal kiváló gyakorlati értékkel bír. Az állami és közalapítványi javak a célba vett bérlési rendszer mellett sokkal jobb hivatást fognak teljesíteni a társadalmi és gazdasági életben, mint a mostani latifundialis bérletek mellett, s azt hisszük, hogy jó eredményei a kifejtett két kedvezőtlen körülmény dacára sem fognak elmaradni.

A párbajról.

Irta: Eszterházy Sándor dr.

II.

A civilizáció, az erőtlől duzzadó, még mindig ifjú uralkodó, minden egyes alárendeltje születésénél szép összeg pénzzel lép az újszülötthöz és: „kis barátom kamatoztasd“, szól vidám mosolylyal a világ új polgárához. Ez összeg a becsület, mely a homály országában csak a kiváltságoltak osztályrésze, nálunk közös mindenivel és egymaga bizonyára több boldogságkamatot hozhat, mint nélküle a világ minden kincse együttvéve.

Viszonyt azonban a becsület és a párbaj között fölfedezni valóságos nehéz dolog. A párbaj és a becsület merőben ellentétes természetűek s alig magyarázható meg, mikép léphetett az éjszaki és déli sark e két szülöttje oly testvéri szövetségésre, hogy századokon át elválhatatlanok s az édes szeretet csókjaival illetik egymást.

A tulajdonképpen való becsület, a melyet belső becsületnek is nevezünk, nemét tekintve, egyike ama dolgoknak, a melyeket a régiek a filozófiában műszóval habitus-nak, öltözetnek neveztek, és a mely szoros faji meghatározásban azon a jócselekvés szüntelen gyakorlása által vérré vált szokás, a melynél fogva valaki állandóan a józan erkölcs szabályait követve gondolkodik és cselekszik.

E meghatározásban egyedül a józan erkölcs fogalma az, a melynek elűtő értelmezése a becsület egész meghatározására módosítólag hat.

Valóban más és más a józan erkölcs fogalma a vallás, az állam, a társadalom és az egyén saját külön lelkivilága szempontjából. — Az egyházak tanítása szerint nem lévén az erkölcs fogalma elkülöníthető a vallás fogalmától, maga a becsület fogalma is csak vallási elvek alapján lesz körvonalozható. — Az államnak nemcsak joga, de sőt kötelessége is a becsület fogalmát meghatározni. — A társadalomra nézve hasonlóképp életszükség ez, csak hogy a vélemények ezer összetörődése, változásai közt e fogalmat nem határolhatja oly élesen, mint az állam, a melynek felfogásától a társadalomé több tekintetben amúgy is elűtő. Az egyén végre a józan erkölcsöt saját gondolkodásának módja szerint határozza meg.

Mindez értelmezésekben közös vonás az, hogy a kisebb-nagyobb botlások, hibák, általában nem érintik a becsület fogalmát. Ily értelemben nem hét igaz, de egy becsületes ember se találkoznék a földön. A mi kívántatik, az mindössze az, hogy e becsületes ember tartózkodjék mindazon jelentékenyebb tévedésektől, a melyeket a vallási becsületnél a vallás, államinál az állam, a társadalminál a társadalom, avagy végezetre az egyén szava megbélyegzőknek, a szó igaz értelmében bűnöknek jelez.

A legnagyobb változatosságot e tekintetben természetesen az egyéni fölfogás és a társadalom értelmezése szolgálhatja. Voltak idők, a melyekben

a házasságtörés becstelenséget vont maga után. A spártaiaknál a lopás erényszámba ment; ma bárkit is becstelenné tehet. És napjainkban csaknam minden társadalmra nézve áll az, hogy a bevett vallások szerint több tekintetben bukott ember, e társadalmi fölfogások szerint még mindig becsületes embernek tartható.

A mi a vallási becsületet illeti, a keresztény becsület tana világos és határozott elveken alapszik. Minden ember Isten képmás, nemcsak testből áll, de halhatatlan lélekből is. Minden ember magába fogadhatja a kegyelmet; a Szentháromság harmadik személyét a Szentlelket is; minden egyes emberért vért ontotta Krisztus stb. Megannyi természetes és természetfölötti ok, a mely miatt a kereszténynek tisztelnie kell kivétel nélkül minden felebarátját.

Tisztelnie és bizonyos mértékű bizalommal is viseltetnie iránta, a mi különben már magából a tisztelet fogalmából is önként következik. Mert tisztelni tulajdonképpen mit is jelent? Elismerni belsőképp, vagy külsőképp is valakinek a kiválóságát, jeles tulajdonait. A keresztény felfogás szerint az ember halhatatlan lélekkel, értelemmel és szabad akaratú bíró lény, olyan, a ki képes magába fogadni a Szentlelket, a kiért meghalt Krisztus stb. Bizonyos csekélyebb mértékű bizalommal nem viseltetni tehát egy ilyen lény iránt, valóságos igazságtalanság,

Az az ellentetés, hogy mind e magasztos tulajdonokból nem következik még, hogy valaki erkölcsileg jó ember legyen, a keresztény jog- és erkölcs tan rendszerében számba sem jöhet, mert a parancsolatok parancsolata, hogy „szerecsd felebarátodat, mint tenmagadat“, annak jó előre már elejét veszi. A kit szeretünk, arról csak jót tételezünk föl, ha csak okunk nincs rosszat föltételezni. Miután pedig bizonyos közönséges szeretettel mindenkit kötelességünk szeretni, mindenkiről kötelességünk jót föltételezni, mindaddig, a mig az ellenkező be nem bizonyul. Különös bizalom és tisztelet természetesen e fölfogás szerint is csak kiváló erények és tulajdonok jutalma és tartozéka lehet. Ez a keresztény tan mai érvényében is, és úgy a mint azt az egyház doktorai a középkorban tanították. Logikai, szerves egész minden, a keresztény tanok rendszerében.

A középkor nem emelkedhetett e fölfogás magaslatára, a tömegek tudatlansága miatt. Az emberben nemcsak az Isten képmását tekintették, hanem sok egyebet: a származást, a rendekhez való tartozást is stb. Sőt a becsület mérlegelésénél nagyobb súlyt fektettek ezekre, mint arra, hogy valaki keresztény, Isten képmása stb. A kereszténységnek csak a pogányokkal szemben volt különös, becsületalkotó értéke. A mi világosan mutatja, mily távol állt e kor attól, hogy a kereszténység szelleme a maga teljességében hatotta volna át a társadalomnak minden rétegét. A népek még mindig jórészt pogány eszméknek uralma alatt állottak.

A jog csak külső dolgokat szabályozhat, belső világunknak tényei erkölcsi elbírálás alá tartoznak. Helytelen azért a meghatározás, a mely szerint a becsület joga az a jog, a melynél fogva másoktól megkövetelhetjük, hogy jó véleményvel legyenek rólunk mindaddig, mig az ellenkező be nem bizonyul. Mi köze a jognak a véleményhez? Semmi addig, mig nem nyilvánul. A becsület joga azért helyesebben azon jog, a melynél fogva megkövetelhetik, hogy mindenki nyilatkozzék rólunk mindaddig, a mig kedvezőtlen nyilatkozatra okot nem talál.

Az ujkorban az a sajátos mozgalom, a mely az ember századokon át elhanyagolt földi szükségleteinek kielégítésére irányult, meg kellett alapítani a becsület jogát az állam által, a keresztény, tehát a vallási alapon kívül, jogi alapon is. Világos, hogy a becsületnek a vallásin kívül kell, hogy jogi alapja is legyen. Az egyén földi boldogsága, a melyet megalkotni volt tulajdonképpen minden humanista célja, elengedhetetlenül követelte az egyes számára a becsület jogát. Ezt pedig nézetünk szerint, a következőkkel lehet a legsikeresebben megállapítani.

Természetjogilag is kötelezve vagyunk mindenkit tisztelni, mert mindenki ember, ésszel és szabadakaratú bíró lény. Jól kell róla nyilatkoznunk mindaddig, a mig az ellenkezőre okot nem szolgáltat. Csak hogy itt már a maga teljes érvényében érvényesül a kérdés: miért tételezzek én föl szükségképp jót arról, a ki ésszel és sza-

badakaratú bir?! Felismeri elméjével a jót, igaz, de akaratával, ha tetszik, nem követi?!

Aztán, mi korlátozottabb, mint az emberi akarat! Hány esetben homályosul el az igazságnak világa, és hány esetben kell a gyöngye akaratnak a szenvedélyek lázongásaival szembe szállani. Igaz, hogy a természet rendelkezéséből is kötelezve vagyunk szeretettel viseltetni embertársaink iránt és így jót tételezni föl róluk. De a jognak nincs köze a szeretethez; ez ellentétet tehát meg kell oldani.

Mondhatjuk: az akarat természetes vágyainak tárgya a való jó, és az ész természeténél fogva az igazság megismerésére törekszik. A természetes állapot tehát, minden emberre nézve, a becsületességének egy bizonyos foka. A kivételes állapotokkal a törvényhozó nem foglalkozhatik. Mindaddig tehát, a mig teljességgel sincs ok rá, hogy valakiről rosszat gondoljunk, bizonyos közönséges jóságot kell róla föltételeznünk.

Világosabb lesz ez még egy másik erősből.

Jogos mindaz, a mi az ember észszerű életcéljainak a megvalósításához szükséges. De az ember észszerű életcéljainak megvalósításához szükséges a becsület joga, tehát jogos az, hogy mindenki nyilatkozzék rólunk mindaddig, a mig az ellenkezőre okot nem szolgáltatunk. Ha jogában áll rosszul nyilatkozni, ez árt az egyesnek és fölforgatja a társadalmi rendet; ha kötelessége bizonyos tiszteletet tanusítani, ez előmozdítja az egyeseknek és a társadalomnak érdekeit egyaránt. A kijátszásnak és megcsalattatásnak veszedelméről pedig szó sem lehet, mert csak az esztelen tanusíthat minden ok nélkül különös bizodalmat valaki iránt.

Különtétel.

* **A legöregebbek és legfiatalabbak.** Egy felhivatalos, kövel nyomott újságnak az a közleménye, hogy ha a képviselőház legidősebb tagja, az 1814-ben született Madarász József nem vállalja el a korelnökséget, hát Dániel Pál lesz a korelnök, tévedésen alapszik, mert Madarász után kor szerint ezek következnek: Királyi Pál született 1821-ben, Nákó Kálmán gróf, született 1822 februárban, Dániel Pál született 1822 szeptemberben. Utánuk a ház legidősebb tagjai: Podmaniczky Frigyes báró (1824), Körössy Sándor (1824), Zsámbokréthy József (1825), Urbanovszky Ernő (1826), Wahrmann Mór (1828). Korjegyzőkben bő választásra nyílik alkalom. A ház legifjabb tagjai ezek: Almássy Imre gróf, Csáky István gróf, Teleky Árpád gróf, Serbán Miklós, Nánássy Ödön, Okolicsányi László, Thold Dániel, Ugron Zoltán, Papp Béla stb.

* **Magnás-képviselők.** A sok minden fajta statisztika közt, a mik a választásokról már eddig is csinálódtak, bizonyára egyik legérdekesebb ez: A megválasztott 413 magyar népképviselő közt van 6 gróf és báró, nem számítva azokat a fertálymagnásokat, a kik, ha nem is tehetik a nevök elé a gróf vagy báró betűket, de azért legalább is olyan arisztokratáknak tartják magukat, mintha legkevesebb hercegek volnának. — Zsidó képviselő az új Házban kilencz. Ezek szerint az ország lakosságára esik: minden husz magnásra, beleszámítva asszonyt és csecsszopó gyereket is — egy képviselő; minden harmincz-négyezer „közönséges“ lélekre — egy képviselő; minden százezer zsidóra — egy képviselő. „Nem csoda, hogy az ország farsangban választott, — mondja a Hét — az új képviselőház körülbelül olyan, mint egy — athléta bálbizottság.“

* **Zemplénmegye és a kivándorlás.** Sátoralja-ujhelyi levelezőnk érdekes statisztikai kimutatást közöl velünk, mely élenken illusztrálja azt a különben eléggé ismeretes, sajnálatos tény, hogy hazánk felsőbb megyéiben, különösen pedig Zemplénmegyében, milyen aggasztó mértékben szaporodik az Amerikába kivándorlók száma. A mi tüzetesen Zemplénmegyét illeti, azt írja levelezőnk, hogy ebből a megyéből a lakosság azért vándorol ki oly tömegesen, mert a filloxa teljesen kipusztítván a szőlőket, a nép mindennapi kenyerét is alig bírja megkeresni. Ezzel szemben a kivándorlásra csábítgatja a lakosságot, hogy Amerikában levő földieik folytonosan küldik onnan haza családjuknak a pénzt, a mi arra mutat, hogy a kivándorlottaknak ott jól megy a dolguk. Az elmúlt 1891-dik évben csupán a rákóczi postahivatalhoz öt község számára 59.973

frt 6 kr esik. A mi a kivándorlás mérvét illeti, azt levelezőnk a következő pontos hivatalos adatok alapján összeállított kimutatásban közli velünk: Zemplénmegyéből a kivándorlás kezdetétől 1879-iki augusztustól 1891. év végéig 23940 ember vándorolt ki és pedig:

	Kivándorolt	Visszajött	Ottmaradt
Varannói járásból	5887	—	3869
Homonnai	4527	1892	2635
N.-mihályi	3937	628	3309
Gálszécsi	4335	1163	3172
Sztropkai	1940	395	1545
S.-A.-Ujhelyi	1173	212	961
Szinnai	1255	306	949
Tokaji	355	43	312
Bodrogközi	379	53	326
Szerencsi	152	08	144

tehát a Zemplénmegyéből kivándorolt lakosságának 6%-a maradt Amerikában. Hogy ennek különben is gyér népességű hazánk népesedési viszonyaira milyen kedvezőtlen befolyása van, — teljesen feleslegesnek tartjuk bizonyítani, de azzal az elszomorító tényssel szemben, hogy a zemplénmegyei lakosságot az kényszeríti a kivándorlásra, hogy a megélhetés legegyszerűbb feltételeitől is meg van fosztva, a kormány multhatatlan és sürgősen megoldandó feladatának tartjuk, hogy a kivándorlási ügyre végre nagyobb figyelmet fordítson s ha kell, állami eszközökkel is az ország felső megyéiben kézmű- s ha kell gyáriparat teremtsen, mely lehetőséget nyújtson a népnek a megélhetésre, a mi a kivándorlási kedvet nagyban csökkentené, sőt a körülményekhez képest, a kivándorlást meg is szüntetné.

* **A milliós sikkasztás.** Az első hazai takszikkasztás szombaton tartotta meg közgyűlését, mely elé a fővárosnak, különösen módosabb polgársága a legnagyobb érdeklődéssel tekintett. A közgyűlés rendkívül izgatott volt, de minden különösebb baj nélkül folyt le. Az igazgatóságának még mindig nagyon nagy többsége van, s hogy a szavazatok fölött rendelkezett egészen tetszése szerint. Volt is az igazgatóságának a közgyűlésen 400 szótöbbsége. Ez a többség azután elfogadta Beniczky Ferencz részvényes azon indítványát, hogy a közgyűlés vegye tudomásul, hogy az igazgatóság ajánlkozott a Piuftsich által elsikkasztott összeg megtérítésére, de ezt a jövő évi közgyűlés tárgyalás alá ne vegye. Természetes, hogy a jövő évben már a hangulat sokkal csillapultabb lesz, mint a minő volt s akkor nagyon könnyen megtörténhetik, hogy a fölajánlott kártérítést egyáltalán nem fogják elfogadni. — Az igazgatóság különben ma lemondott és Steiger Gyula vezérigazgató kijelentette, hogy az ő lemondása végleges és visszavonhatatlan. Az új igazgatóságot, illetve az új vezérigazgatót mához 4 hét múlva fogják megválasztani.

Városi ügyek.

Teljes tanácsülésben folytatta ma Debreczen város tanácsa az e hó 11-én tartandó közgyűlés tárgysorozatának a megállapítását s a közgyűlés elé terjesztendő tanácsi javaslatok elkészítését. Az ülésen Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnökölt, mivel a főispán a megyei közigazgatási bizottsági ülés miatt ebben gátolva volt.

Építkezési engedélyek. Debreczen város tanácsához a már közbe tett kimutatáson kívül a következők folyamodtak építkezési engedélyekért: Varjas Ferencz 625. sz., Fehér Ferencz 705. sz. házánál, Nagy Bálint 2655. sz. házánál, Sipos János 2669. sz. házánál, Budán János 2663. sz. házánál, Harsányi István 2577. számú házánál, Peleskey József 354. sz. házánál, Némethy József 3000. sz. házánál, Himmel Sámuel 1836. sz. házánál, Faragó István 1249. sz. házánál, Csobai Péter 1986. sz. házánál, Wágner Gyula 87. sz. házánál, Takács Bálint 2047. számú házánál, Sipos Bálint 872. sz. házánál, Nagy Mihály 1987. számú házánál, Szakácsi János 2501. számú házánál.

A városi mérnöki hivatal csak márczius és április hónapokban marad még a városházánál. Április végével elköltözik czegléd-utcára a járási bíróság helyére. A mérnöki hivatal helyét, a városi főszámvevőség foglalja el.

A városháza építése — mint illetékes helyről értesülünk — az e hó 11-én tartandó városi közgyűlésen fog végmegoldást nyerni. A köz-

gyűlés e határozata elé nagy érdeklődéssel néz városunk közönsége, mert egy régi óhaj keresztül viteléről lesz szó. Ha a közgyűlés akadályokat nem gördít az ügy elé, a városháza építését már a tavasszal megkezdik.

A jog és pénzügyi bizottság a városháza nagytanácsstermében szombaton délután ülést tartott Vértessy István főjegyző elnöke alatt. A bizottság javaslatokat hozott a közgyűlés elé terjesztendő tárgyak ügyében.

Hűtlenség levelekben.

A nő lényé idealizmus és materializmus eszményi és anyagi egyszerre. A nő szíve. az a felnyithatlan könyv, olvashatatlan paragraffussal van telve, ellenben a férfi, ha igazán szeret, nemcsak szívet de lelkét is kitarja annak, a kit szeret. A mi ennél erőlyt, amannál odaadást jelent; a mi a férfiunál az ész, a nőnél szellem; a mi itt szerelem az ott tűzhányó hegy. Két sark a férfi és nő szíve, mely ha egyszer összetalálkozik, és az északi sark a déli sark melegétől felolvad úgy mint az arany a tisztító tűben.

Egy barátom levele van kezeim közt, melynek négy oldala egy egész élettörténetet rejt magában, de leginkább az általa hön szeretett nő hűtlensége tükröződik belőle.

Barátom levele melyhez nem kell magyarázat, mert világosan élénk tünteti a nő hűtlenségét im ez:

Kedves Lanczei Iton kisaszony!

Nem a tán taláni nyugtalanságát, a miért oly rég hallgatok, kívánom eloszlatni jelen soraimmal. Nem! Hanem tovább nem tűrhetem szó nélkül ezt a magát oly ártatlannak valló soret, részint a mit hazai irogat, részint a mit hozzám egy egyszerű névjegyem ir!

— Tehát kegyed ártatlan? Ugyan ugy-e! Kegyed nem sértett meg? Hm lássuk...

Julius közepén kntam kegyedtől megint, egy máj megszokottá vált levelet, telve panaszszal ebben, is mint az előbbieken, annyi pénzt kert rögtön, amennyit csak küldhetek, nos én rögtön, a mint a levél bár elkésve otthon nem létem miat elolvastam, irtam és küldtem amennyit küldhetem. E mert aggodtam levelében jelzett betegnére miatt sürgönyöztem és esdtem megnyudtatásért. Igaz-e ez?

— Elmúlt tiz hosszú nap és én semmi választ nem kaptam. Volt-e tehát jogom és okom apprehendáló levelet írni? Gondolkozzék felette, tiszta lelkiismerete szerint es befogja látni, hogy igazam van.

S mit tön kegyed. Válaszul ir nekem egy sértő levelet nevelsége, kézzel fogható abszurdon mentségeket és a végét így fejezi be: „nekem van okom haragudni! nem vágyom bocsánatára tautson meg jó emlékébe. Lanczei Iton.“

Ugyan kérem volt lelke ozt írni? Annak az embernek ki kegyedet imádtá, — annak az embernek ki lelkét is oda adta volna, hz kegyed kívánta volna: ki távolban is igyekett minden panaszát enyhíteni szellemileg, lelkileg és anyagiilag!

Pedig ez étőbbi nagy, igen nagy áldozatomba kezült — amiről nemsokára talán hallani fog!

Kegyed egyúttlérünk alatt hő szerelmemet puzsta szolgásznak és a távolban néveltsége tárgyának használta.

Ez utóbbiról mint előbbiről a következőkben győződtem meg:

Kedves szülei — s erre büszke vagyok — nagyon szeretőek, egy alkalommal falkerestem őket és beszélgetünk önről mindent és mindenről!!!

Olvastam, — mert kerestünk egyet — szülőihez írott minoen levelét.

Olvastam Havréból itott levelei közül ayt, melyben ezt írja!

„Olyan egészséges vagyok, mint az élet.“

„Vetássék le magnakaj — ha nincs ruha csináltassanak, én küldök pénzt!“

Nekem pedig azt mondta talán ugyanegy időben, ugyanazon tolat, „küldjek pénzt, mert égető szükséges.“

Olvastam ezt: — „Bandinak, ha elmegy magokhoz ne mondják mit irok.“

Olvastam ezt:

— „Szüleimet uekem kivéve nincs senkim a világon, nem gondol reám senki és én sem gondolok senkire.“

Olvastam ezt:

— „Voltam három napig Párisba.“ (Lám ezt nekem nem írta, sőt Koller sem mondta, pedig ő önről sok mindent beszélt.)

Olvastam ezt:

— Bondival hál istennek semmi közöm.

Ezt talán egy időben írta ugyanazon tolat:

— „Küldjön rögtön pénzt, csokolja számtalanszor sirig hive: Itonka.

Végül olvastam ezt:

„Azért megyek el Z-ről, hogy Bonditól meköljek, mert mindenütt jegyesemnek adja ki magát és mikor megtéjják, hogy kézműves engem megvetnek.“ stb. stb,

Szegény szerelmem! szegény Bondi! szegény bolond!

Igazságot kívánt? Ime megadtam.

Karton bál.

Debreczen, febr. 6.

Bátran mondhatjuk, hogy a debreczeni nőegylet szombat este rendezett „Karton bál“-jának sikerültebb elite bálja régen nem volt Debreczennek. — Akár az elkölcsi, akár az anyagi sikert tekintve, talán egyedül fog állni az idei farsang történetében, A „Bika“ szálló nagy díszterme egészen megtelt válogatott nagyszámú közönséggel. Az első négyest 120 pár tánczolta. Fesztelen jó kedv, rózsás hangulat uralkodott az egész báléjen keresztül.

A város notabilitásai közül ott láttuk Bolla tábornokot, Csathó Ferencz kir. táblai tanácselnököt, Krausz ezredest, Király Ferencz orsz. gyűlési képviselőt, Draveczky Adorján, Egrý Kálmán, Garam Jenő, Giczey Gyula, Hieronymi Béla, Mérey Ottó kir. táblai bírákat, Rásó Gyula alispánt stb. Nagy számmal voltak képviselve egyes hivatalok s a tisztikar.

A jelen tolat asszonyok névsora a következő: gr. Kornis Zsigmondné és Kornis Imréné örökös tiszteletbeli egyetemi elnök, Veres Lászlóné egyl. elnök, Léb Pálné és Berger Henrikné alelnökök. — Antal Jakabné, Áron Manoné, Balázs Ödönne, Bay Ferenczné, Balogh Imréné, Dr Bakó Józsefné, Beér Kálmánné, Berger Jenoné, Dr Bruckner Ernőné, Béresi Sámuelné, Bernáth Istvánné, özv Borsos Ferenczné, Borsovánné, Buzás Elekné, Csathó Ferenczné, Csicsó Lajosné, Czégely Imréné, Donogán Gyuláné, Dömök Béláné, Des Combes Henrikné, Emmert Antalné, Fehér Domokosné, Fehér Hermánné, Fényes Gyuláné, Tetterné, Fischbenné, Fischer Józsefné, Garam Jenoné, Gerzonné, Gerster Gyuláné, Győri Elekné, Gyürky Sándorné, Győrly Aladárné, Hazemaier Imréné, özv. Hofferné, Hieronymi Béláné, Hunyadi Jánosné, Kálmánchelyi Mórne, Király Ferenczné, Irinyi Istvánné, Jóó Istvánné, Lichtenstein Józsefné, Maver Emilné, Maróthy Béláné, Medve Kálmánné, Mikhay Gusztávné, Mogyoróssy Ferenczné (Nyiregyháza) Násza Józsefné, Nánassy Elemérné, Nánassy Lászlóné, özv. Olchváriné, Dr Palay Miklósné, Paksy Imréné, Dr Popper Alajosné, Popper Mórné, Pusztay Sándorné, Rásó Gyuláné, Rösner Richardné Róth Sándorné, Riesz Henrikné, Rikl Gyuláné, Rikl Antalné, Róth Lipótné, Sággy Gyuláné, Dr. Sár-vary Gyuláné, Simonffy Gyuláné, Sebes Györgyné, Sesztina Lajosné, Sinai Tódorné, Szöllössy Imréné (Földes), Szunyogh Sándorné, Szentkirály-Tivadarné, Tüdös Jánosné, özv: Tóth Gyuláné, Vecsey Imréné, Vecsey Zoltánné, Végh Gyuláné, Weinberger Lajosné, özv. Zivuska Ferenczné, Zalai Márkné, Szepessy Gizella, Ujházi Mariska. — stb.

A leányok nagyobb részt a bálón karton- vagy más könnyű nyári ruhában jelentek meg. Ott voltak a szép leányok bokréájában: Bai Mariska, Bernát Vilma és Szeréna, Barts Aranka (rózsaszín), Buzás Böske (fehér), Buzás Erzsike (kék), Beer Margit (sötétkék-fehér), Bodá Juliska (rózsaszín-fekete), Borsos Roza és Kata (fehérrózsaszín), Borsovai nővérek (fehér-tarka), Bernath Flóra, Csathó Gabriella, Czégely Iton (fehér), Czech Nelli (fehér-kék), Draveczky Anna (kék), Emmert Toncsi, Farkas Iza, Fischbein Ilka (rózsaszín), Ferenczy Margit (fehér-tarka), Fehér

Mariska (fehér), Szeréna, Kata, Ha Király Jul Kálmánch Naszai Eli (rózsaszín) (rózsaszín) Róth Irén (fehér-kék) Tüdös Erz Weinberge (fehér-rózs

A ze to n-ruhá selyem-fűz dezók fut illatos lég sóhajok, a összevegyt szegletbe, S ar tagja jól

— M táncz, a c

Ez e dik a köz senki, a k van a ka

Ede gyon is meg a szí szíven, vé ma parke keblünkör ink előtt fénye mik is gondol le m r e.

Ede nagyon is nen élvez bol. — I virágos, k

„b a j o s megalálán

— I magát lá valami tit lepne egy valamikor a távczüt jártuk az

Mike eska ott vel jártuk

Nem kedves? Egy futó

Es tánczara maga sik unalmas, lág előtt

Boh Te ifju la gedni a

Es fogadni a s is szem

Hát jait, — i oda vogy

— gombot, is tudok szerencse

De tanulni, mora mu h a n g u ha még emlékem könnyű

N

Nar kon d. u. Mu

— a van va

Mariska (fehér), Fischer Elza, Fényes Irén, Fényes Szeréna, Gerson Adrienne (fehér), Br. Györfly Kata, Hazelmeier nővérek (kék), Király Ilon, Király Juliska, Kopácsi nővérek (fehér-tarka), Kálmánchelyi Irén (rózsaszín), Megyaszai Evelin, Naszai Eliz, Mogyoróssy Erzsike, (Nyiregyháza) (rózsaszín), Olchváry nővérek, Ováry nővérek (rózsaszín), Rázsó Ilonka, Róth Irma (rózsaszín), Róth Irén (kék), Simonffy Vilma, Szöllősy Margit (fehér-kék), Klementine (kék), Thury Erzsike, Tüdős Erzsike (haragos-vörös), Weinberger Vilma, Weinberger Szeréna, Zalai Paula és Erzsike (fehér-rózsaszín), Ujhelyi Anna (kék).

A zene szól, a párok forognak, a Karó n-ruhák alatt, hevesen dobognak a szívek, a selyem-fűzők ropognak az ölelések alatt, a rendezők futkosnak, vállszalaguk uszik utánnak az illatos léghőben. A kacaj, a suttogás, a forró sóhajok, a rendező utasításai, a keringő párok összevegyülnek és a mi hozzám ér, ide a páholy-szegletbe, az csak egy zürzavaros moraj.

S annak a tánczó nagy tömegnek minden tagja jól mulat, rózsaszínben látja a világot.

— Milyen édes, izgató valami is az a táncz, a dallam, a sok karcu derék!

Ez estén különösen rósás hangulat uralkodik a közönségen. Nem éri észéjezve magát senki, a kimérség, pedantária, Sablon zámuzve van a karton ruhák közül.

Édes limonádé világ, aranyos báléj, de nagyon is szép vagy! Milyen édes érzés szalja meg a szívet mikor úgy kéz a kézben, szív a szíven, végig nyargal az ember a táncsterem sima parkettjén. Mikor édes teherrel karjainkon a keblünkör a sebes forgásban összefutnak szemünk előtt a keringő párok a csillárok káprázatos fénye mikor lágy zibbadás szál a tagokba mire is gondolhatunk akkor másra, mint a szerelemre.

Édes limonádé világ, aranyos bál éj, de nagyon is szép vagy! Hanem én már csak innen élvezhetek távol a mulatóktól innen a magosból. — Innen gyönyörködöm benned nagy kék virágos, kék szalagos fehér ruhácska a mint a „bájós hölgy korszoru” összeállításánál megalatálnak szemem ott a többi közt.

— De tudja édes, azért úgy érzem mintha magát látom, az én szívemben is belopódnék valami titkos érzet, mintha engem is meglepne egy percze a mámor. Ugy mint egyszer valamikor, mikor még az én lábaim is hódoltak a tánczütemeknek, mikor magával édes együtt jártuk azokat a szép tánczokat.

Mikor maga a bohó leányka, és én kis ficska ott a tánczórán a néminél; ifu, tüzteli szívevel jártuk a régi, öreg dallam ay ősi menüetett.

Nem is olyan nagyon régen volt az, ugy-e kedves? Egy pár év, egy néhány átelt farsang. Egy futó pillanat a végtelenből.

Es ezalatt, hogy megváltozott minden. A tánczdarab modern, a menüette a lomtárban, maga sikkos, puczzos, divatos hölgy, én egy unalmas, hangtalan, öreg fráter, mi ketten a világ előtt talán nem is ösmérjük már egymást.

Bohó leány, kicsiny fiucska, hová tűntetek? Te ifju lángoló szív, hogy tudtál így megöregedni a mellényem alatt.

Es lássa csak, ő az öreg, mégis be akarja fogadni azt a fiatalos érzést, no nézze édes, még ő is szenvedélyesen akar szeretni.

Hátha!... Megszámolom a frakkom gombjait, — igen, — nem, — lemenjek? ne menjek? oda vigyem a szívemet magának? ne vigyem? — — — Izgatottan szakitom le az utolsó gombot, mert azt mondja „nem”. Még izgatott is tudok lenni, pedig ugy-e igaza van annak a szerencsétlenül járt gombnak?!

De hiszen csak ne tudtam volna soha megtanulni, hogy a báléjek mulók és a báléj mámor multával elillan a szívekből a szerelem hangulata is; csak ne tartanék attól, hogy ha még viszont szeretne is, nem élné túl az én emlékem a maga szívében azt a nagyvirágos könnyű bál ruhát!...

Szatyí.

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. n. 6 órákor a Margit-fürdőben.
Museum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, hetfőn. szerdán, szombaton d. n. 3-6-ig.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig d. n. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. n. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Színház. Naponként péntek kivételével, este 7 órákor előadás.

Febr. 8. A megyei közigazgatási bizottság ülése.

Febr. 9. Számonkérőszék a megyénél.

Febr. 10. A ciszmadia ifjuság bálja a Margit-fürdőben.

Febr. 11. Városi közgyűlés.

Febr. 13. A tűzoltóság bálja a Margit-fürdő disztermében.

Febr. 15. Megyei törvényhatósági bizottság közgyűlése.

Febr. 17. Jogász táncszertély a „Bika” disztermében.

Febr. 18. A mészáros ifjuság bálja a Bika szállodában.

Február 20. A kereskedő ifjak önképző egyesületének huszonöt éves jubileuma.

Február 21. Jubiláris táncszertély a Bika disztermében.

Febr. 25. Zártkörű thea estély a Margit-fürdőben.

Febr. 26. Pinczer ifjuság bálja a Margit-fürdő disztermében.

Febr. 27. Függetlenségi bál a Margit-fürdőben.

Febr. 27. Tisztáncszertély a „Bika” disztermében.

Márcz 2. 3. 4. Fozozás a város házábanál. Gyűléshely: a kis tanács terem.

Márcz 5. A „Filléregylet” tea-estélye a „Bika” szálloda disztermében.

— A gazdasági egyesület értekezlete. Va-

sárnap délután zsufoláig megtelt a város háza nagy tanácssterme a gazdasági egyesület tagjival és a jubileumi kiállítás iránt érdeklődő nagy közönséggel. Az ülésen részt vett Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester és Bészler tanácsos is a város részéről. A szép számmal egybegyűlt érdeklődők előtt Békessy László gazdasági tanintézeti tanár, mint az egyesület jegyzője, ismertette a kiállítás, illetve gazdasági díjazást — s hosszas beszédét az egybegyűlteket folytonosan növekvő érdeklődéssel hallgatták végig. Azután rövid eszmecsere fejtett, voltak olyanok is, a gazdasági egyesület ezen valóban nagyszabású tervük kivitele ellen nyilatkoztak, de a többség határozott állást foglalt mellette s kimondta, hogy ez év június havában a hortobágyi állatdíjazást az egyesület huszonöt éves jubileumának megünnepelése alkalmából meg fogja tartani. Elhatározták továbbá, hogy az állatdíjazás a Hortobágyon a nagy hidnál lesz, ahol e czélra a szükséges készüléket mihamarabb meg fogják tenni. A Hortobágy összes lábas jószágait, közel hatvanezer darabot is fel fogják hajtani. Az egyesületi határozat szerint a felhajtás az újvárosi határtól a két vasut mentén egész az Argusig történik. Ugyancsak ez alkalommal tartják meg a hortobágyi baromvásárt is. A bizottság különben ozentul minden vasárnap összeül, hogy a rendezés tárgyában a további szükséges intézkedéseket megtehesse.

— Pályázat ösztöndíjakra. A főiskola akadémiai igazgatósága a következő pályázatokra hívja fel az ifjuság figyelmét: Szondy-Kemény, Péczely VI-ik, Ajtay, negyven éves jubileumi alapítványi, Pásztor-Szentessy és Deák Ferencz féle alapítványok. A pályázati kellőleg felszerelt kérvények az akadémiai igazgatósághoz adandók be, míg a feltételekről az akadémiai évkönyv nyújt felvilágosítást.

— Műkedvelői előadás. A h.-nánási ifjuság, mint nekünk onnan írják, a jövő hó folyamán műkedvelő előadást szándékozik rendezni a Bocska-y-szobor javára. Az előkészületekre már az intézkedések megtétek.

— Pattogatott kukoricza. Mindennek meg van a maga szezonja a piacon, kivéve a mindennapi kenyert, mely télen-nyáron egyforma kelendőségnek örvend. Most a pattogatott kukoricza ur a helyzet fölött. Termetes, vékony szövetű kosarakban áll a drága csemege s mellette kis kerek széken ül a jó néni, a ki nem sajnálja a fáradságot és időt, hogy előállítsa ezt a nagy szemű, arany közepű hófehér — olesó bonbont. A gyerekek nagy bevásárlásokat eszközölnek. —

Némelyik mindkét zsebét megtölti ezzel az aszalt-szilva szárazságu derék gyümölcsessel, másikkak már csak egy zsebre jut — s pár lépésre a derék kukoriczatelep mellett már elkezdődik a kakas börze. A kinek kevés van, elmés manipulációkkal elcsalja a társát, vagy ha a spekulációk nem használnak, nyakleves is járja. Ha majd a pattogatott kukoricza, mint minden nagyság, letűnik a láthatárról, jön helyette egyéb specialitás, de sem kofában, sem gyermekben nem szükkölködik soha a piac.

— Ingyen iskoláztatási földek. Az ev. ref. egyház nagy tanácstermében e hó 17-én fogják az ingyen iskoláztatási földek árlejtését megtartani. Az árlejtés a jelzett nap délelőtti óráiban történik meg.

— Az ev. ref. egyház gazdasági tanácsa szombaton délután három órákor B e k e Mihály elnökte s a tanács tagok élénk érdeklődése mellett tartotta meg ülését. Az ülés legfontosabb tárgyát az a h a r m i n c z n é g y jelentés képezte, melyeket S i n k a Ferencz ügyvéd terjesztett az egyházi tanács elé. Mindmegannyi a ref. egyházat illető hagyatéki ügy, melynek rendezését tudatta a bizottsággal. A tanács-ülésen különféle kérvények, az egyház tulajdonát képező házak, boltszerződéseinek a megkötése kerültek elintézés alá. Az egyházi tanács-ülés egész estig eltartott.

— A ref. egyház boltjait a májusi változások előtt igyekszik kiadni. Több bérlővel ismételtlen megkötötték a szerződést, változás eddig csak a kistemplom bazárépületben van, ahol a B e k e László által eddig birt helyiséget, — ugyanazokkal a feltételekkel — E r d e y Ferencz és B u z á g h János vették ki.

— Szélcseendő. Rég nem látott érdekes képet nyújt a rendőri inspekciós könyv azon lapja, mely az elmúlt éjjel történt kihágások rendőri megörökítésére van hivatva. Ez a lap ugyanis teljesen üres, más szóval az elmúlt éjjel semmi kihágás sem fordult elő. Örömmel üdvözöljük ezt a római Janus templom bezárásához hasonló nagy történelmi eseményt.

— Esküvő. H e p k e Viktor sarvasi kereskedő, szombaton esküdött örök hűséget a helybeli róm. kath. templomban, K o s t y a János polgártársunk szép és kedves leányának N i n a kisasszonynak. Az esküvőt családias jellegű mulatság zárta be.

— Temetés. Ma délelőtt tíz órákor temették el az ev. ref. egyház szertarásai szerint N á n á s s y Gábort, az első magyar általános biztosító társaság egyik volt tevékeny hivatalnokát. A temetésen jelen volt Dr. Király Ferencz orsz. gy. képviselő a városi tisztviselő kar számos tagjain kívül az elhunyt hivatalnok társai s és intelligens közönség. A főiskolai énekkar a háznál és a temetőben M á c s a i Sándor vezetése mellett gyászdalokat énekelt. Az elhunyt gyászoló családjá a következő gyászjelentést adta ki: A legmélyebb fájdalommal tudatjuk a jó férjnek, szerető apának, testvérnek vőnek, sógornak Kiskarándi és Nagyváradai Nánási Gábornak az első magyar általános biztosító-társaság tisztviselőjének, folyó évi február hó 6-án, reggel 8 órákor, életének 31-ik, boldog házasságának 5-ik évében hosszas szenvedés után történt csöndes elhunytát. Idvezült halottunk földi hamvai f. évi február hó 8-án, délelőtti 10 órákor elébk a Széchenyi-utczán 1786. sz. háznál, majd a kistemplomban, az ev. ref. egyház szertarása szerint tartása szerint tartandó rövid ima után, a czepléntezei sirkertben helyeztetnek végső nyugalomra. Mely végtisztességtelre rokonainkat s a résztvevő közönséget tisztelettel meghívjuk: Debreczen, 2892. február 6. özv. N á n á s s y Gáborné Gáll Terézia; leánykája Gabriella; Gáll József ipa; Kafka Terézia napa és gyermekei; testvérei: Nánássy Miklós neje Dragenitz Matild; Ferencz és László gyermekeikkel; Nánássy Erzsébet férje Tóth Auréllal; az összes rokonok nevében is.

— A szürszabók sorshuzása. Ma délelőtt a város háza háta megett furcsa kis csoport verődött össze. Azok, akik a kiváncsiságtól gyötört ten turtak maguknak utat, bizony szépen kiabrándulhattak, ha itt valami szenzációs eset lefolyását vélték láthatni. Mindössze a szürszabók huztak a rézdarabokkal sorsot, hogy a város háza háta megett holnap kedden milyen sorrendben áruljanak. Ki lesz az első, ki lesz az utolsó. Annyiban érdekes ez a jelenet, hogy nyílt utcán,

a közönség szeme láttára, tehát nagyon is nyilvánosan történik s hogy Debreczennek specialitása. Minden szürszabó nevére nyomtatnak egy rézkarikát, ezeket aztán egy pálinkamérő sapkába dobják s felrész után kirakják egy székre sorba. A kié először kerül ki, az lesz az első. Ilyen sorrendbe aztán drótra fűzik a karikákat, amely aztán holnap is bizonyoságul fog szolgálni.

— **Siketnéma gyermek.** A városi tanácshoz azért folyamodik Beke Mihályné Mayer Augusztia, hogy a város segélyével siketnéma gyermekét az országos siketnéma-intézetbe felvétethesse. — A tanács közelebb hozza meg a kis siketnéma gyermek érdekében valószínűleg kedvező határozatát.

— **Kell az aprópénz.** Szükség van rá a főiskolában, a hol előre kikötik, hogy hat krajczáros lefizetésre tíz krajczáros senki se hozzon, mert a váltásra nincs idő s különben is kell az aprópénz. — Rózsa Sándor háznagy ugyanis felhívja a főiskolában bennlakó ifjúságot, hogy igazolójegyeiket váltsák ki s a fizetendő hat magyar krajczárt hat darabban szolgáltatassák be.

— **Jegyzőválasztás Sárádon.** A Debreczen-től egy óra járásnyira fekvő Sárádon a jegyzői állásra pályázatot hirdettek. A pályázat szerint a jegyző javadalmazása: szabad lakás, 400 forint fizetés és földhasználat. A pályázati kérvények márczius 6-áig adandók be Fráter Barna főszolgabíróhoz. A választás márczius 7-én lesz a sárádi községében.

— **Forgalmi vizsga.** Az államvasutak debreczeni üzletvezetőségénél e hó 20-ára tűzték ki a vizsgálatra jelentkezőt gyakorlók forgalmi vizsgáját, melyet az üzletvezetőség forgalmi osztályában fognak megtartani. Ezzel egyetemesen megemlítjük még, hogy a Debreczenből Budapestre helyezett hivatalnokok közül tegnapelőtt többen felutaztak a fővárosba kinevezésüket és előléptetésüket megköszönni.

— **A kőműves-ifjúság** tegnapelőtt tartotta meg szokásos bálját a Margit-fürdő dísztermében. A bál várakozáson felül sikerült, mit az alábbi névsor is bátran igazol. Ott voltak: Bodnár Juliska, Miskolci Erzsébet, Földi Eszter, Kovács Juliska, Kovács Zsuzsika, Németi Sára, Makai Juliska, Kassai Erzsébet, Katona Juliska, Csobai Erzsébet, Makai Eszter, Torma Juliska, Torma Eszter, Madár Eszter, Fekete Zsuzsika, Kapusi Juliska, Szathmári Juliska, Saápi Juliska, Orosz Zsuzsika, Szabó Zsófi, Csobai Sára, Gyöngyösi Erzsébet, Balog Juliska, Szűcs Eszter, Ókrós Juliska, Nagy Juliska, Barna Eszter, Cseresznyés Sára, Sarkadi Eszter, Molnár Eszter. Mécses Juliska, Mester Mariska, Karsai Juliska, Kovács Eszti, Kovács Zsuzsika, Boldog Zsuzsanna, Torma Mariska, Hajdu Zsuzsika, Harsányi Eszter, Mezei Mariska, Pap Mariska, Vas Juliska, Tarieska Eszter, Balló Róza, Tamás Mariska, Molnár Mariska, Hadházi Erzsébet, Méhész Erzsébet, Mák Eszter, Deli Zsuzsanna, Szécsi Mariska, Kántor Eszter, Kántor Juliska, Csáki Erzsébet, Szabó Zsuzsika, Köbös Juliska, Tarbai Zsuzsanna, Farkas Juliska, Tolvaj Erzsébet, Torma Róza, Nagy Juliska, Tordai Juliska, Veres Juliska, Mester Zsuzsika, Szathmári Eszti, Kocsis Mariska, Kálmán Juliska, Kovács Juliska, Nyilas Juliska, Szilágyi Mariska, Hatvani Juliska, László Juliska, Fogarasi Juliska, Hajdu Mariska, Cseresznyés Juliska, Körödi Róza, Szöllösi Juliska, Kassai Róza, Izsó Mariska, Varga Juliska, Szabó Zsuzsanna, Szilágyi Zsuzsanna, Tordai Eszter, Szabó Zsófi, Deák Zsuzsika, Budai Eszter, Szilágyi Mariska, Szabó Juliska, Tolvaj Mariska, Csobai Zsuzsanna, Tóth Mariska, Hatvani Juliska, Szabó Eszter, Szép Emma, Tarló Ilona, Nagy Mariska, Füzessi Anna, Bekei Ilona.

— **Nem kap legácziót.** Ez a jelszó, vonatkozik pedig a főiskolai ifjak ama részére, a kik akár szegénységük, akár más körülmények miatt a gyógyszerek árát be nem fizették. Az utóbbi időben a be nem fizetett gyógyszerek ára jól felszaporodott, azért aztán a háznagy hivatal részéről kimondatott, hogy a ki kötelességének nem tesz eleget, nem reflektálhat legáczióra.

— **A debreczeni-hajdumegyei kör,** mely a fővárosban alakult s melynek a fővárosban lakó debreczeniek és hajdumegyeiek a tagjai, vasárnap, tegnap este 8 órakor a Csalányi-féle vendéglőben (Ferenziek bazára) ülést tartottak. A debreczeni-hajdumegyei kör még e hó folyamán felelővással egybekötött táncestet is rendez a fővárosban.

— **Mozgósítás esetén felállítandó területi dandárparancsnokságok.** Ó Felsője megengedte,

hogy jövőre mozgósítás esetén minden honvédkerületben a kerületi parancsnokságok székhelyén csak egy-egy kerületi gyalog dandár-parancsnokság állítsák fel. A honvédelmi miniszter körrendelet útján hozza köztudomásra e legfelsőbb elhatározást.

— **Szegénységi bizonyítványért** folyamodott egyik polgártársunk felesége a városhoz. A rendőrség szokásos útján nézett utána, hogy jogos alapon kér-e a folyamodó szegénységi bizonyítványt. Mikor aztán sürgetni ment kérvénye elintézését a jó asszony, azzal fogadta a kapitányt.

— Jó asszony, maguknak házuk van.
— Nekem nincs, csak az uramnak.
— De szőlőjük is van.
— Az a testvéremé.
— Földjük is van.
— Az az anyósomé.
— De tizezer forint a takarékbán van.
— Az a gyermekeimé — nekem semmim sincs!

Persze ilyen gazdag familia egyik tagja sem kaphat szegénységi bizonyítványt.

— **A debreczeni pinczerek** betegápoló és segélyező egyletének választmánya határozatilag kimondta, hogy a f. 1892-ik évi február hó 26-ára hirdetett táncvigalmat közbejött akadályok miatt nem tartja meg, hanem ezen éjjel 2 órakor tartja évi rendes közgyűlését az Angol királynő szálloda éttermében.

— **Vasuti üzlet-bevétele.** A debreczeni-honvédelmi vasút üzlet-bevétele az elmúlt évben öröndetes lendületet nyert. Bevétele volt 103,900 forint. 23,110 frtal több, mint az előző évben volt. E szép bevételből egy kilométer hosszúságra 1823 frt esik.

— **Uj ref. templom B. Ujvárosban.** A balmaz-ujvárosi német ref. egyház elhatározta, hogy több mint 100 éves, roskadozó temploma helyett újat építtet s erre 20,000 forintot meg is szavazott. A terveket s költségvetést Berger Jenő debreczeni építész már el is készítette.

— **A király adománya.** A király ó felsége a h.-bőszörményi izr. hitközségnek magánpénztárából 100 forintot adományozott.

— **Dalcstély.** A h.-bőszörményi városi dalkör e hó folyamán dalcstélyt rendez. Az előkészületek serényen folynak. Zichy „Serenade”-ját már tudja a dalkör, legközelebb egy népdal-egyveleg próbáit kezdik meg.

Színház.

* **A kondorosi szép csaplárné-t,** Deréki Antal chablon-népszínművét adtak tegnap és ma megismétlik. Olyan gyöngye kis darab ez a népszínmű, hogy bizony nem érdemelte meg a bemutatással járó fáradságot. A mi népszínműben valaha csak előfordult, az mind meg van és pedig fura összevisszasághan A kondorosi szépcsaplárné-ban. Valójában egy paraszt Otthello, a Bársony István csárdás tragédiája akarna lenni, a ki módtalanul is féltékeny és eléggé nem irigyelhető passzióval csikorgatja a fogait. Egyébként hol baltával, hol fokossal megy neki Desdemónájának: Trézsi asszonynak, hogy agyonüti menten. Nem teszi meg, a mint tett semmit azonkívül, — hogy negyedóránként dühbe jő. E köré sem eredeti, sem épen népies figura köré sorakozik aztán egy halom staffagealak. Mindjárt Trézsi asszony, hol notázván, hol pityeregvén, aztán naiv, gyerkőcz szerelmese, gyűrűs zsidó, paraszt leányok és legények s Romeo ur, a kit itt Csergő Laczinak és Julia leányasszony, a kit meg Borus Julesával hívnak. A végén Trézsi asszony, az utána szaladó Csergő Laczit összeboronálja Borus Julesával, urát pedig kigyógyítja a féltés nyavalyájából. Hála Istennek, csak hogy nem történt semmi baj. — Az előadás egyébként a jobbak közé tartozott. — Réthy Laura k. a. a paraszt Desdemónát: Trézsi asszonyt egyéniségének összes bájával játszta. Kitűnő volt, a mikor a darab egyetlen drámai jelenetében szemközt áll toporzékoló urával és bájosan egyszerű, megkapóan igaz volt abban a scénában, a midőn karján pólyás gyer-

mekkel jelent meg a színpadon. Nótáik, — bár azok a nóták nem valami igen szépek; gyönyörűen énekelte. Mellette a sikerből legtöbbet vándikálhat magának Hunyadi (Csergő Laczi). Hálátlan föladdal küzdött, szerepe amolyan Göndör Sándor-féle szerep, a Göndör Sándor éretlen korából. Egy nótát azonban nagyon melegen énekelte. B a l a s s a a Bükkös Ádám genre-alakjában jeleskedett Peterdi és B á t h o r i Ilona nagy önmegtágadással hordozták szerepök nyügeit — és bizony nem akarattukon mulott, — hogy a sikerből többet nem csikarhattak ki. A ház zsufolásig tele volt. A ballet szép csárdását, a Réthy k. a. a Hunyady szép énekét a nagy közönség szinte frenetikusán tapsolta.

* **A nyári szinkör** ügyében tegnap délelőtt a színügyi bizottság a városházán nagyfontosságú ülést tartott és a szinkör függőben levő kérdését szerencsésen elintézte. Eddig ugyanis az volt szóban, hogy a szinkör felépítése erről az évről elmarad. Tegnap azonban a színügyi bizottság beható tanácskozás után kimondta, hogy a debreczeni nyári szinkör felépítését sürgősnek tartja. E szerint abban történt megállapodás, hogy a nyári szinkört 50,000 forint költséggel, 2000 nézőre berendezve, cirkususzát át nem alakítható formában, egyedül színházi célokra alkalmas terv alapján még az idén fölépítik és a bizottság mindent elkövet, hogy a szinkör 1892. június elsejére elkészüljön s megnyitható legyen. Hogy ezt a tervet megvalósíthassák, a mai tanácsülésben a szinkör ügye napirendre került és intézkedés történt, hogy a minisztérium se gördítsen késleltető akadályokat a szinkör gyors felépítése elé. — Lesz tehát nyári szinkörünk még az idén és ennél fogva a debreczeni színtársulatnak nem kell többé vándorolnia. Örömmel üdvözljük a színügyi bizottságot és a tanácsot. Csak azt kívánjuk most már, hogy az ige valósággal testté legyen, mert ha az ügyet ezek után is megint csak halogatva, immel-ámmal lehetne elintézni, — ezt a színeszet igaz barátai méltán zokon vehetnék. A színügyi bizottság megtette a magáét; már most sürgősen el kell járni a dologban és meg kell adni Leszkay András igazgatónak a kellő garanciákat, hogy ne keressen nyári vándor-állomásokat, hanem szervezkedjék úgy, hogy a nyári szinkör Debreczenben 1892. június elsején a debreczeni színeszet multjához, jövőjéhez és hivatásához méltóan megnyithassa.

* **Nagyvárad — Debreczen.** A nagyvárad szinkörért, vagy — mint magok a váradiak mondják — falódéért ketten pályáztak: A r a d i Gerő az aradi és Leszkay András a debreczeni igazgató. A váradi közönség és a sajtó kívánsága mind a két társulat felé szives bizalommal fordult. A váradi színügyi bizottság kedden délután 4 órakor fog határozni a pályázatok felett. A szabadságban valaki Aradi mellett kardoskodik a következőkben:

„Ha a kolozsvári nemzeti színház nem bírja kihuzni az éves szezon Kolozsvárt úgy bontsa ki az Emke zászlaját és annak jelszavával hódítsa meg Brassót, Szebent, Segesvárt, Beszterczét stb. városokat és bizony mondom, üdvösebb dolgot cselekszik vala, mintha idejön és elhódítja más elsőrendű társulattól az egyetlen nyári állomást.

De meg állami szubvenzióját sem azért kapja a kolozsvári társulat, hogy nálunk terjeszse a kulturát.

Ezek az okok, melyekért szivesebben üdvözlöm akár a debreczeni, akár az aradi, akár a szegedi társulatot, mint a kolozsvárit.

Most pedig, hogy abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy két jeles társulat vetélkedik városunkért (a kolozsvári még mindég állásban van és várja a meghívást) avval is foglalkozhatunk hogy melyik előtt nyissuk meg a bódé ajtóit.

A debreczeni társulat igazgatója: Leszkay András e téren kezdő és bár nem kékedem

törökvése oda i
hozom magáva
lommal Aradi
tok és közönsé
te állanak.

Ha még
tekintésén felh
meg vagyok g
tal kellemes sz
Maga az
reczeni szintár

— **Gabor**

ma jól, de sü
vező volt. —
lett 35,000 r
Egyéb gabona
krral, árpa 5-
Hivatalo
ó r a k o r : B
Buza öszre 9.
május—június
vaszra 6.06
repceze 1891. a
A délutáni
táridőzletben
9.20—9.22 fo
10.31 forinton
Zab öszre 6.0

Vanyi birtohos S
Adler Bécs,
Klein
FERNBACH Bécs,
Körner Béla Sz
Müller keretked
Nagy Imre mag
Spinner utazó B
Fuksz Bpest,
Wedrich Bécs,
Orustein Lajos

A n g o
Szűcs Zsigmond
Zsuzsi Béla Bud
Schweitzer Alad
Komlosi Adolf
Holcstein
Vinter A.
Jakabfi gazdász

F
Hauzer Géza
Hanusz József
Brandl Aurél o
Lázár Mór utaz
Barcsey Károly
Langer utazó I
Csoknay
Nagy János bir

F
Schpitz utazó
Gleichenberg G
Marczy utazó
Schvarcz ker.
Kaufman Bécs,
Rozenthal Bpe
Mautner
Weisz
Kurec
Sternberg
Mitter

Masztic
becsületbeli
tics megbizo
dás szal egy
Első tá
niczy Géza
megállapodá
megje
állításokban,
lált jegy
mindkét fél
jegyzőkönyv
példányba
megjegyzéss
Tárnok és
valójok volt,
egészíteni,
*) Eze
felelőséget a

